

Ens volen dividir

RAIMON OBIOLS

AVUI, 02/09/10

No va ser casual que Franco designés com a primer governador civil de Barcelona Wenceslao González Oliveros, catedràtic de filosofia del dret i fervent admirador de Hitler, que en ocupar el càrrec, l'agost de 1939, va deixar ben clara la missió que tenia encomanada: *“Cuarenta años de progresiva desespañolización de Cataluña exigen un esfuerzo inmediato y continuo de signo contrario. En la reespañolización cultural de Cataluña espero poner lo principal de mi empeño, desde la primera enseñanza a la alta cultura”*. S'ha conservat un esborrany de discurs d'aquell governador que és d'una comicitat sinistra: *“Os anuncio yo, castellano cien por cien, ribereño del Duero, que a esa amable y admirable Cataluña infalsificada, si se la pone en condiciones de consumir fisiológicamente el proceso de su liberación y rectificación internas, y de acelerar el pequeño ocaso de sus pequeños dioses fracasados, pronto reanudará su antigua y egregia colaboración al Idioma Nacional, en tal medida que podrá decirsele sin reticencia, zozobra ni disgusto, antes bien con el mismo amplio gesto acogedor y fraternal que a Galicia y Asturias: «Germans espanyols de Catalunya: parleu també catalá, si us plaut [sic]»”*.

La referència a la “consumació fisiològica”, que recorda el discurs d'un president del gremi de fabricants de Sabadell que, donant la benvinguda a Franco, va dir que la seva ciutat *“tenía para el invicto Caudillo una deuda de gratitud que reclama su satisfacción inmediata”*, mereixeria una anàlisi freudiana per a la qual no tinc temps, ni ganes ni competències. Però una reflexió s'imposa: en quines mans estàvem! Aquell governador civil perdonavides, les vides, no les perdonava: ha estat definit com *“uno*

de los máximos ejecutores de la política represiva del régimen”. A Barcelona excel·lí: l'historiador Solé i Sabaté ha comptat que en el seu mandat, de juliol de 1939 a desembre de 1940, es produïren el 85 per cent de les execucions de la postguerra, entre les quals la del president Companys. Fou premiat amb la presidència del Tribunal Nacional de Responsabilidades Políticas a Madrid, on continuà la seva tasca.

Si evoco això no és per un afany de reobrir velles ferides. Naturalment, ni se m'acut equiparar els magistrats que van votar la sentència sobre l'Estatut amb aquells monstres del passat. Però sí que crec que és legítima i útil la comparació. Pels franquistes de 1939 els catalans érem uns traïdors de lesa pàtria que calia perseguir i assimilar brutalment. Per aquests magistrats del 2010 els catalans ens hem equivocat i cal corregir-nos. La correcció que pretenen és doble. En primer lloc, volen retallar l'Estatut, esmenant la plana al poble de Catalunya i als seus representants democràtics, modificant restrictivament el pacte que vàrem establir amb l'executiu i el legislatiu espanyol i que ratificàrem en referèndum. Però, en segon lloc, ens volen corregir a nosaltres, perquè ens veuen com una anomalia, un error i una indisciplina. No sols volen rectificar l'Estatut, sinó que volen corregir Catalunya. Quina pretensió inútil i quina pèrdua de temps! I quina font de provocació de conflictes!

Després de quatre anys de normalitat en la vigència i aplicació del nou Estatut, un Tribunal Constitucional dividit i deslegitimat, després d'un procés penós, anòmal i degradat, ha creat, d'una manera artificial i irresponsable, una situació molt greu. Durant aquests quatre anys, el nou Estatut no ha generat cap problema rellevant, ni en els drets ciutadans, ni en el funcionament de les institucions i dels serveis públics, ni en les relacions entre les nostres institucions nacionals i les de l'Estat central.

En una situació de crisi econòmica i social, no s'ha produït cap problema ni en la convivència diària de la ciutadania ni en la unitat civil del poble de Catalunya.

Per contra, la sentència del Constitucional ha començat a generar una situació que el nacionalisme espanyol ha perseguit de manera calculada. La dreta espanyola pretén trencar els consensos bàsics de la societat i de la política catalanes. Vol crear una situació de confrontació entre sentiments oposats d'identitat, una divisió de Catalunya. Al País Valencià això li ha donat uns rèdits considerables. A Catalunya no els hauríem de fer el joc.

Encara ahir, sortint de Barcelona, vaig veure algunes banderes als balcons, i han passat bastantes setmanes de la manifestació del 10 de juliol i del final del mundial de Johannesburg. En un edifici de Sant Andreu hi havia una senyera al primer pis, una bandera espanyola al tercer i una estelada a l'àtic. És un senyal minoritari, però no és anecdòtic.

Veiem en acció polítiques de fabricació de confrontacions identitàries i el pitjor que podria succeir avui a Catalunya seria el divorci progressiu entre aquestes polítiques, cada vegada més excitades i gesticulants, i una societat cada vegada més escèptica i abstencionista.

Ara que entrem en un període electoral és exigible que, per damunt de les diferències democràtiques, reforcem la consciència dels ciutadans i ciutadanes de Catalunya, siguin quins siguin els seus sentiments d'identitat, de pertànyer a una nació que és de tothom i que només podrà ser si és de tothom. Aquesta consciència comuna de tots els

ciutadans i ciutadanes de Catalunya és la condició imprescindible de la nostra llibertat i d'un projecte de futur compartit i millor.